Biztonsági adatlap
1907/2006/EK (REACH) Rendelet szerint
E-üveg termékek – kezeletlen kivitel

1. Anyag/keverék és a vállalat azonosítása

1.1. Termékazonosító	E-üveg termékek, kezeletlen kivitel
1.2. Az anyag vagy keverék megfelelő azonosított felhasználása , illetve ellenjavallt felhasználása	Felhasználás: hőszigetelés, tömítés
1.3. A biztonsági adatlap szállítójának adatai	**Culimeta Textilglas-Technologie GmbH & Co. KG** Max-Planck-Strasse 15 – 19 **DE-49593 Bersenbrück**
Felelős személy	Tel. : +49 (0)5439 9416-0 Fax. : +49 (0)5439 9416-10 Minőségmenedzsment - Hr.Diederik Cuylits dcuylits@culimeta.de
1.4. Sürgösségi telefonszám	Tel. : +49 (0)5439 9416-0

2. Veszélyesség szerinti besorolás

2.1. Az anyag vagy keverék osztályozása	A kezeletlen E-üvegtermékek nem veszélyesek és nem szükséges veszélyességi megjelölésük.
2.2. Címkézési elemek	
2.3. Egyéb veszélyek	Megállapított veszélyek: - mechanikus irritáció - felső légutak irritációja - nagyon ritka esetekben allergiát idézhet elő

3. Összetétel vagy az összetevőkre vonatkozó adatok

3.1. Anyagok

3.2. Keverékek

A textilüvegtermékek alapanyaga a végtelen hosszúságú fonálból készült E-üvegszál és egy íranyag (kezelőanyag). (A kiinduló oxidokból levezetett CAS-szám.: 65997-17-3).
A REACH (EV Nr.1907/2006) értelmében a **végtelen hosszúságú szálú üvegrostból készült termékeink keverékek és nem veszélyes anyagok vagy készítmények.**
Az amerikai TSCA (Toxic Substances Control Act) szabvány a textil E-üvegcérnát szintén nem vegyi anyagként hanem termékként tartja nyilván.
Az E-üveg egy nagyon alacsony alkalinítású üveg. Összetétele (oxidokban kifejezve) az alábbi százaléktartományokban változik:

SiO_2	52-68%	Al_2O_3	12-16%
Na_2O_2, K_2O	0-2%	TiO_2	0-0,8%
CaO	16-25%	Fe_2O_3	0,05-0,4%
MgO	0-5%	F_2	0-1%
B_2O_3	5-10%		

Az adatok a legjobb tudásunk szerinti aktuális ismereteinken alapulnak. Céljuk a termékeink leírása a biztonsági követelmények szempontjából, de nem céljuk bizonyos terméktulajdonságok garantálása. A felhasználáskor a műszaki előírásokat pontosan figyelembe kell venni és a biztonságtechnikai szempontokat maradéktalanul be kell tartani.	*FB-0020* **E-üveg ermékek, kezeletlen kivitel** *Felülvizsgálati állapot: C* *Módosítva: 2013.01.30.*

3.2.1. Az egészségre vagy környezetre veszélyt jelentő anyagok

CAS szám	Összetevő	R-mondat	Tömegarány
65997-17-3	üvegrost	nem jellemző	98,5 – 99 %
nincs megjelölés	íranyag (kezelőanyag)	nem jellemző	1 – 1,5 %

3.2.2. Anyagok előírt EG-határértékekkel: ----

4. Elsősegélynyújtási intézkedések

4.1. Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése

Belégzés esetén	Védőmaszk viselése, szükség esetén a helyiség elhagyása.
Bőrrel való érintkezés esetén	Ne dörzsöljük, lemosás langyos vízzel és szappannal.
Szembe kerülés esetén	Ne dörzsöljük, a szemet kb. 10 percig langyos vízzel kimosni.
Lenyelés esetén	nincs jelentősége
4.2. A legfontosabb tűnetek és hatások	nem számottevő
4.3. A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése	Nem szükséges különösebb orvosi intézkedés.

5. Tűzvédelmi intézkedések

5.1. Oltóanyag	Víz vagy por
5.1.1. Alkalmatlan oltóanyag	----
5.2. Az anyagból vagy a keverékből származó különleges veszélyekl	----
5.3. Tűzoltóknak szóló javaslat	Keletkező égéstermékek lényegében a széndioxid és a vízgőz. Csekély mennyiségű szénmonoxid és egyéb anyagok is keletkezhetnek, amelyek egy nagyobb tűz esetén védőfelszerelés használatát tehetik szükségessé.
5.4.További információ	A tiszta üvegszálak nem gyúlékonyak, éghetetlenek és nem táplálják az égést. Esetleg csak a csomagolóanyag és a csekély mennyiségű felületkezelő anyagok éghetnek.

6. Intézkedések véletlenszerű expozicíónál

6.1. Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások	Leírás a 8. fejezetben

6.2.Környezetvédelmi intézkedések	A termékekből nem keletkeznek környezetkárosító bomlási anyagok vagy bomlási termékek , így közönséges ipari hulladékként kezelhetők.
6.3. A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei és anyagai	Mechanikus összegyűjtés és elhelyezés a célra kijelölt edénybe.
6.4. Hivatkozás más szakaszokra	----

7. Kezelés és tárolás

7.1. A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések	A bőrrel való hosszantartó érintkezés kerülendő. Védőkesztyű, hosszú ujjú illetve szárú ruha vagy védőruha, védőszemüveg és pormaszk viselendő.
7.1.1. További utasítások	Az üvegszálakat és az üvegport egy porszívó segítségével távolítsuk el a ruháról, nem ajánlott nagynyomású légsugárral lefújni róla. A munkaruha a többi ruhától elkülönítve mosandó.
7.2. A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetetlenséggel együtt	A terméktípusra ajánlott raktározási eljárások betartása. A raktározás során felmerülő biztonsági problémák megelőzése érdekében kerüljük a termékek illetve csomagolóanyagok nedvességnek való kitettség folytán történő sérülését.
7.3. Meghatározott végfelhasználás	----

8. Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

8.1. Ellenőrzési paraméterek	Lásd az alábbi táblázatban
8.1.1. Munkahelyi határértékek (AGW) Németország	Lásd az alábbi táblázatban
8.1.2. EU-szabvány szerinti munkahelyspecifikus határértékek	Lásd az alábbi táblázatban

A) megengedett terhelés mg/m³-ben 8 órás munkaidő alatt

B) megengedett terhelés rost/ml-ben 8 órás munkaidő alatt

Ország	Por	A)	Rost	B)
Ausztria	finom	6	összes	0,5
Németország	belélegezhető	6	belélegezhető	0,25
Belgium	összes	10	nincs előírás	
Dánia	belélegezhető	5	összes	1
	összes	10		
Spanyolország	összes	10	összes	1
Finnország	összes	10	összes	1
Franciaország	összes	10	belélegezhető	1
Nagybritannia	belélegezhető	5	belélegezhető	2
	összes	10		
Írország	belélegezhető	5	belélegezhető	2
Olaszország	összes	10	összes	1
Norvégia	belélegezhető	5	összes	1
	összes	10		
Hollandia	belélegezhető	5	összes	1
	összes	10		
Portugália	összes	4	összes	1
Svédország	belélegezhető	5	összes	1
	összes	10		
Svájc	összes	6	belélegezhető	0,5
USA	összes	5	összes	1

8.2. Az expozíció ellenőrzése

8.2.1. Megfelelelő műszaki ellenőrzés

Használjon fel minden lehetséges eszközt (felszívás, az előállítási eljárások megváltoztatása az üvegpor mennyiségének csökkentése érdekében stb.) az irritációt előidézhető szálkoncentráció csökkentése érdekében.

8.2.2. Egyéni óvintézkedések

Légutak védelme

Olyan allkalmi munkák alatt, melyek esetében nagy a porképződés, viseljen legalább egy, az Európai Bizottság által engedélyezett FP1-es vagy egy FP2-es maszkot. Használhat például az American National Institute for Occupational Safety and Health (NIOSH) engedélyezett 3M 8710 vagy 33M 9900 típusú légzőkészülékeket.

Kézvédelem

Munkavédelmi kesztyű

Szemvédelem

Védőszemüveg (vagy maszk)

Testvédelem

Hosszúujjú ruházat, hosszúszárú nadrág viselése a bőrirritációk elkerülése érdekében.
Az érzékeny bőrrel rendelkező személyek szabadon álló bőrfelületének valamilyen védőkrémmel történő bekenése javasolt.

Általános higiéniai intézkedések	A TRGS 521 – Rostokból származó porok – 2008. februári kiadásában nevesített, a feldolgozás során keletkezett vagy felszabadult, 3 µm-nél nagyobb átmérőjű szálakra vonatkozó általános munkahelyi higiéniai előírások betartása kötelező.
8.2.3. Környezeti expozíció-ellenőrzések	----

9. Fizikai és kémiai tulajdonságok

9.1. Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információ

Halmazállapot:	szilárd test
Szín:	szürke
Szag:	szagtalan
Robbanásveszély:	nincs
Alsó robbanási határ:	----
Felső robbanási határ:	----
Gőznyomás:	nem alkalmazható
Sűrűség:	~2,61 g/m^3 (olvasztott üveg)
Kifutási idő:	----
Oldódás vízben:	----
pH-érték:	nem alkalmazható
Forráspont/-tartomány:	---- Utalások: Lágyulási hőmérséklet ~ 850° C . Az üveg nem olvad meg, de a viszkozitása csökken a hőmérséklet növekedésével. Ez az érték az E-üveg esetében 10^3 a szálhúzás 1150°C és 1250°C közötti hőmérséklettartományában.
Lobbanáspont:	nincs
Öngyulladási hőmérséklet:	----

10. Stabilitás és reakciókészség

10.1. Reakciókészség	----
10.2. Kémiai stabilítás	stabil
10.3 A veszélyes reakciók	----

lehetősége	
10.4. Kerülendő körülmények	----
10.5. Nem összeférhető anyagok	----
10.6. Veszélyes bomlástermékek	Folyamatos égéskörülmények mellett a kezelőanyagok égése révén vízgőz és széndioxid mellett kis mennyiségben keletkezhet szénmonoxid és Nox (nitrogénoxid) is. Az égéskörülményektől függöen korlátozott mennyiségben más anyagok is keletkezhetnek. Az említett okok miatt erős tüzek oltásánál nagy teljesítményű maszk viselése ajánlott.

11 Toxikológiai adatok

11.1. A toxikológiai hatásokra vonatkozó információ	*Akut toxicítás:* nem ismert *Helyi hatások:* Pillanatyi irritáció lehetséges Az irritációk pillanatnyi, mechanikus jellegűek és a bőrt, a szemet valamint a fölső légutakat érinthetik. Ezek a hatások a helyiség elhagyásakor alábbhagynak. A 67/548/EEC szabvány szerint nem szükséges a besorolásuk mivel az E-üvegszálak a 97/69/EC szabvány értelmében nem teszik szükségessé az Xi (irritáló) osztály szerinti megjelölést
	Szenzibilizáció: Nagyon ritkán allergiás tünetekléphetnek fel. Az allergia kialakulásának lehetősége általában adott. A kockázatok csökkentése érdekében a termékek alkotóelemeit nedves állapotban állandó ellenőrzéseknek vetik alá. *Rákkeltő hatás:* Az E-üvegszálak nem jutnak a tüdőbe mivel a szálak átmérője nagyobb mint 3 µm – legtöbbször 10 µm-nél is – és a rostból származó por mérete még erős mechanikus igénybevétel esetén is meghaladja az 5 µm-t. A hosszúság-átmérő-arány értéke az OMS (Organisation Mondiale de la Santé) Index szerint nagyobb mint 3. *Részletes adatok a rákkeltő hatáshoz* Az Európai Bizottság a 97/69/EC szabvány 1997-es kiadásának 67/548/EEC bekezdése kimondja, hogy az üvegrostok nem veszélyes anyagok és nem szükséges a besorolásuk, speciális csomagolásuk vagy cimkézésük. A tagállamok követték ezt a direktívát és átvették az előírásokat a saját nemzeti jogrendszerükbe:
11.2. Gyakorlati tapasztalatok	Az üvegszálak vágása, festése vagy csiszolása a szál hosszára merőlegesen történik, így nem keletkeznek kisebb átmérőjű szálak. Ellenben jelentősebb mennyiségű por keletkezhet, ezért személyi védőfelszerelés viselése ajánlott.
11.3. A tartalmazott anyagokra vonatkozó adatok	Az üvegszálak kezelőanyagai (iranyagai) nem tartalmaxnak PCB-t (poliklórozott bifenil) vagy más hasonló poliaromás anyagot.

12. Ökológiai információk

12.1. Toxicitás	A textilüveg szálak ökológiai szempontból ártalmatlanok.
12.2. Perszisztencia és lebonthatóság	Az E-üveg biológiailag nem lebomló anyag. A kezelőanyagok szerves anyagok, melyek a természetes agensek, mint a víz, által csak lassan és részlegesen bomlanak le. Mivel az alkotórészek koncentrációja a keverékben kicsi és csak kis mértékben oldódnak, ezért nem veszélyes anyagként vannak nyilvántartva és az üvegszálakra vonatkozóan nincs negatív ökotoxikológiai megjelölés.
12.3. Bióakkumulációs képesség	----
12.4. A talajban való mobilítás	----
12.5. A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei	----
12.6. Egyéb káros hatások	----

13. Ártalmatlanítási szempontok

13.1. Hulladékkezelési módszerek	Az üvegszálhulladék inaktív hulladéknak vagy általános ipari hulladéknak tekinthető. Az üvegszálhulladékot nem lehet égetéssel megsemmisíteni mivel az égetés során üvegszerű szilárd anyaggá alakul és az károsíthatja az égetőberendezéseket
13.1.1. Hulladékbesorolási rendelet (AVV) szerinti hulladék-kód:	EAK 101103
13.1.2. Csomagolás / szennyezett csomagolóanyag	Hulladékok Visszaforgatására/hasznosítására és a Hulladékok Környezetbarát Ártalmatlanítására Vonatkozó Törvény [Visszaforgatásgazdálkodási és Hulladék-Törvény (KrW-AbfG 1994.09.27), módosítva a 96.09.12-I BGBl Törvény, 1354. oldal, regionális hulladékgazdálkodásra vonatkozó rendeletek].

14. Szállításra vonatkozó információk

<u>Szárazföldi szállítás</u>

14.1. Besorolás/UN-szám	**Osztály:** n.a. **UN-szám:** n.a.	**Veszélyes áru szám**: n.a. **Besorolási kód:** n.a.
14.2. Szállítási megnevezés	n.a.	
14.3. Szállítási veszélyességi osztály	A nyersfehér, kezeletlen üvegszáltermékek az érvényes szállítmányozási rendeletek értelmében nem minősülnek veszélyes árunak.	
14.4. Csomagolási csoport	**Csomagolási csoport**: n.a.	**Veszélyességi címke:** --

Az adatok a legjobb tudásunk szerinti aktuális ismereteinken alapulnak. Céljuk a termékeink leírása a biztonsági követelmények szempontjából, de nem céljuk bizonyos terméktulajdonságok garantálása. A felhasználáskor a műszaki előírásokat pontosan figyelembe kell venni és a biztonságtechnikai szempontokat maradéktalanul be kell tartani.	*FB-0020* **E-üveg ermékek, kezeletlen kivitel** *Felülvizsgálati állapot: C* *Módosítva: 2013.01.30.*

14.5. Környezeti veszélyek	---			
Tengeri szállítás				
14.1. Besorolás/UN-szám	**IMDG-kód**:	n.a.	**EmS:**	n.a.
	UN-szám:	n.a.	**Tengeri szennyező**:	n.a.
14.2. Szállítási megnevezés	n.a.			
14.3. Szállítási veszélyességi osztály	A nyersfehér (kezeletlen) üvegszáltermékek az érvényes szállítmányozási rendeletek értelmében nem minősülnek veszélyes rakomány.			
14.4. Csomagolási csoport	**Csomagolási csoport:**	n.a.	**Veszélyességi cimke:**	--
Légi szállítás				
14.1. Besorolás/UN-szám	**Osztály:**	n.a.	**Veszélyes áru szám**:	n.a.
	UN-szám:	n.a.	**Besorolási kód:**	n.a.
14.2. Szállítási megnevezés	n.a.			
14.3. Szállítási veszélyességi osztály	A nyersfehér üvegszáltermékek az érvényes szállítmányozási rendeletek értelmében nem minősülnek veszélyes árunak			
14.4. Csomagolási csoport	**Csomagolási csoport**:	n.a.	**Veszélyességi címke:**	--

15. Szabályozással kapcsolatos információk

15.1. Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok	A nyersfehér üvegszáltermékek az érvényes szállítmányozási rendeletek értelmében nem minősülnek veszélyes árunak
15.2. Kémiai biztonsági értékelés	
Vízveszélyeztetési osztály	Vízveszélyeztetési osztály: WGK 1 (a textilüveg rostok a Vízveszélyeztetési Anyagokra Vonatkosó Előírások 1. Melléklet alapján nem vizeket veszélyeztető anyagok (kód: 765).
Műszaki útmutatás (levegő)	----
Utasítás üzemzavar esetére	----
Oldószerre vonatkozó előírás	----
Foglalkoztatási korlátozás	----

16 Egyéb információk

16.1. Követendő EG-rendelkezések:	
16.2. A gyártó által javasolt alkalmazási korlátozások	Az ebben a biztonsági adatlapban megnevezett termékek maximális felhasználási hömérséklete 650 °C.

Az adatok a legjobb tudásunk szerinti aktuális ismereteinken alapulnak. Céljuk a termékeink leírása a biztonsági követelmények szempontjából, de nem céljuk bizonyos terméktulajdonságok garantálása. A felhasználáskor a műszaki előírásokat pontosan figyelembe kell venni és a biztonságtechnikai szempontokat maradéktalanul be kell tartani.	*FB-0020* **E-üveg ermékek, kezeletlen kivitel** *Felülvizsgálati állapot: C Módosítva: 2013.01.30.*

16.3. A 2. és 3. fejezetekben hivatkozott R-mondatok	----
16.4. Általános utasítások	Élelmiszer-környezetben: A 90/128/CEE Európai Irányelvek III. Mellékletében és az utolsó 96/11/CE/05.03.1996 Módosításban a tiszta üvegszálaknak az élelmiszerkörnyezetre vonatkozó összeférhetőségét úgy defineálják mint a műanyag-adalékanyagokét. Mindenesetre, abból a tényből kindulva, hogy a kezelőanyagoknak a BGW LII (Németország) vagy a Food and Drugs AdministrationList (FDA) / USA érvényes listáiban szerepelniük kell, esettanulmány készítése szükséges az olyan esetekben amikor egy Culimeta-terméksorozatot olyan helyen alkalmaznak, ahol élelmiszerrekkel való érintkezés lehetősége fennál.

Ez a biztonsági adatlap az 1907/2006 (REACH) számú EU-előírásnak megfelelően lett összeállítva. A REACH lépcsőzetes bevezetése folytán és a beszállítóláncban állandóan meglevő információáramlás miatt a biztonsági adatlap tartalma változhat.